Henrik Frandsens tale for det danske mindretal i Sydslesvig

Taler
Henrik Frandsen
Formand for Folketinget

Dato
19. november 2026

Sted
Christiansborg

Kære sydslesvigere. Kære venner.

Det er hyggeligt at se jer til Folketingets traditionelle frokost for det danske mindretal i Sydslesvig.

Det er første gang, jeg er vært, og jeg har glædet mig til at føre traditionen videre.

Som nogle af jer nok ved, er jeg sønderjyde.

Jeg siger "moin", når jeg siger farvel til folk.

Jeg har som tidligere borgmester i Tønder og medlem af Sydslesvigudvalget været på mange besøg hos det danske mindretal. Overalt har jeg mødt et imponerende engagement og en stor glæde ved det danske sprog, den danske kultur og det danske fællesskab.

Jeg har set, hvordan danskheden lever og udfolder sig i hverdagen: i skolerne og børnehaverne, i kirkerne, på bibliotekerne og i det stærke foreningsliv.

Når man er sønderjyde, har man et særligt bånd til de dansksindede i Sydslesvig. På grund af grænseregionens dramatiske historie forstår vi hinanden på en særlig måde.

For jer er danskheden et aktivt tilvalg.

Danmark og Tyskland har givet jer frihed til at leve så dansk som muligt i tysk kontekst.

”Friheden til at være nogen” var derfor et velvalgt motto for årsmøderne for et halvt år siden. Min partiformand Lars Løkke Rasmussen er jo kendt for at sige, at det skal handle om noget og ikke om nogen.

Jeg vil ikke gå i rette med ham, men i det danske mindretal hænger nogen og noget sammen.

Her handler det om at være nogen. At kende sine rødder.

Når man gør det, kan man også gøre noget. Det er netop det, I gør som mindretal.

I vælger danske børnehaver, danske skoler og danske foreninger. I vælger at bruge jeres frihed til at udleve jeres identitet.

Det er en frihed, som i dag kan forekomme som en selvfølge.

Men historien her i grænselandet fortæller os, at sådan har det langt fra altid været.

Derfor er friheden heller ikke noget, vi én gang for alle kan sætte flueben ved.

Friheden skal bruges. Den skal beskyttes. Og den skal gives videre.

Sidste år markerede vi 70-året for København-Bonn-erklæringerne og det danske årsmøde nummer 100 i Sydslesvig.

Men et jubilæum får først betydning, når vi bruger historien til at spørge: Hvad skal vi give videre?

Og her er jeres egne ord et godt svar: Friheden til at være den, man føler sig som. Friheden lever hver eneste dag, når omkring 8.600 børn og unge møder ind i en dansk børnehave eller skole syd for grænsen.

Det er interessant, at de danske skoler ikke kun tiltrækker familier, der allerede føler sig danske.

Også familier uden for det danske miljø finder vej.

Hvorfor? Måske fordi dansk skoletradition handler om mere end bøger, karakterer og facit. Den handler også om at blive set og hørt.

I den danske skole lærer man ikke kun at lytte til autoriteter.

Man lærer også at tage ordet selv.

Og måske er det noget af det, der gør den danske skoletradition attraktiv langt ud over mindretallet.

Måske er der i virkeligheden ikke så langt fra den danske skoletradition til det danske foreningsliv, hvor man sammen tager ansvar for fællesskabet.

I vælger en bestyrelse. I diskuterer. Og indimellem er I rygende uenige og nærmest i krig med hinanden og med andre foreninger.

Derfor vil jeg bringe en særlig tak til alle jer, der tager en tørn.

Sådan nogen som jer, der arrangerer møder, sangaftener og foredrag. Jer, der stiller op i bestyrelserne. Jer, der passer idrætsforeningerne, spejderarbejdet og bibliotekerne.

Et mindretal bæres ikke kun af de mennesker, der står på talerstolen.
Det bæres i lige så høj grad af dem, der sørger for, at der overhovedet er en talerstol at stå på.

Men I er alle sammen bundet sammen af at ville bevare jeres danske sprog og kultur. Uden at lukke jer om jer selv.

Og I har vist, at man godt kan være tydelig om, hvem man er, og samtidig omfavne flertalskulturen.

At man kan høre til flere steder uden at miste sig selv.

Det er måske grænselandets vigtigste erfaring.

Folketinget har siden 1920 levet op til sit løfte om at holde danskheden i live syd for grænsen.

I dag glæder vi os over, at mindretallet har det godt.

Det kunne en delegation fra Folketinget se med egne øjne, da de tidligere i år tog på en historisk rejse til Sydslesvig og mødtes med organisationer og lokale ildsjæle.

Rejsen var en succes, så vi gentager den igen næste år.

Til den tid kan delegationen besøge Dannevirke- museet, der vil være åbent efter mange års arbejde.

Fremover vil Folketinget arrangere en rejse til Sydslesvig hvert andet år, så kommende folketingsmedlemmer kan opleve det danske mindretal dér, hvor det lever og virker.

På vegne af Folketinget vil jeg ønske jer alt det bedste med at holde dansk sprog og kultur levende.

Med at bygge bro mellem danskere og tyskere. Mellem Danmark og Tyskland.

Og lad os holde fast i hinanden – også i årene, der kommer.

Det vil jeg godt udbringe en skål for.

Kilde
Manuskript taget fra ft.dk og udgivet af Danske Taler med tilladelse fra taler

Kildetype
Digitalt manuskript

Tags
Festtale

URI
https://www.dansketaler.dk/tale/henrik-frandsens-tale-for-det-danske-mindretal-i-sydslesvig